

JULI 2018

JAVNAÐARTÍÐINDI

GÓÐA ÓLAVSØKU

AKSEL V. JOHANNESSEN

JENS ARNI LEO HAMMERFOSS:
KLANDURIN FRÁ GJÁRDÖGUM SKAL IKKI SKIPA LEISTIN Í MORGIN

EYDGUNN SAMUELSEN:
LONGU BÍDILISTARNIR VERÐA SKJÓTT SÖGA

6

TALV GEVUR INNLIT Í POLITISKA SPÆLID

Finnbjørn Vang

8

AT LURTA ER MÍN STØRSTA STYRKI

Kristianna Winther Poulsen

14

KLANDURIN FRÁ GJÁRDØGUM SKAL IKKI SKIPA LEISTIN Í MORGIN

Jens Arni Leo Hammerfoss

29

STARVSKUNNINGIN - NÝTT ÁTAK HJÁ SU

Karin Reginsdóttir Joensen

- 3 Oddagrein
- 4 Løgtingið stutt sagt
- 6 Í reyða stólinum
- 12 Í ljóskastaranum
- 14 Limafelagið
- 16 Lesarabrævið
- 19 Av borgini
- 21 Nýtt úr útheimi
- 22 Røður
- 29 Ungmannafelagið
- 30 Merkisdagar og minningarorð
- 32 Hvat nú?

Ókeypis talgilt limablað frá Javnaðarflokkinum | Blaðstjóri: Jóna Ólavsdóttir Dalsgarð | **Uppseting:** Oluffa Joensen **Útgevandi:** Javnaðarflokkurin, Niels Finsensgøta 14, Postboks 208, FO 100 Tórshavn, Tel. 202 202, T-postur: javnadarflokkurin@logting.fo

GÓÐA ÓLAVSØKU

ODDAGREIN

Sum flestum kunnugt eru tíðirnar sera góðar í Føroyum í lötuni. Fólktalið veksur støðugt, nógv virksemi er kring landið og arbeiðsloysið er lágt. Síðan henda samgongan kom til, hava vit virkað fyri, at øll fáa lut í framburðinum í landinum. Tí hava vit millum annað givið skattalætta til lág- og miðallønt, barsilstíðin er longd, barnafrádrátturin er hækkaður og lesandi, pensjónistar og fyrítíðarpensjónistar hava fingið meira at liva fyri. Við at raðfesta vælferðina í samfelagnum hava vit støðugt hækkað tænaustøðið og samstundis undirstrikað, at vit eru til fyri alt fólkíð og ikki bara nøkur fá útvald.

Vit hava undir verandi samgongu havt metstóran búskaparvækstur, metstóran fólkaøkstur og metstóra arbeiðsstyrki. Ein orsök er okkara framúr dugnaliga vinnulív og alt okkara skapandi og arbeiðandi fólk. Onnur orsök er, at vit hava betrað um livikorini, økt um útbúgv-ingartilboðini og skapt eitt samfelag, sum virðir øll – eisini minnilutar.

Samgongan sær tað sum eina av sínum fremstu uppgávum at tryggja, at vælferðartænasturnar eru tøkar bæði í góðum og ringum tíðum. Hetta gera vit við at halda aftur og reka ein skynsaman fíggjar- og búskaparpolitikk, nú tíðirnar eru góðar. Soleiðis hava vit fíggjarliga orku til at seta ferð aftur á búskapin, tá tíðirnar gerast verri. Við skynsomum fíggjarpolitikki hava vit vent undirskoti til yvirskot, og í 2017 var yvirskotið á fíggjarlógini metstórt - 564 milliónir krónur.

Hetta skapar støðufesti og trygg-leika millum fólkíð.

Men tað er eingin løtt uppgáva fyri okkum politikarar at halda aftur, tá pengarnir eru til staðar.

Tí tað er lætt at freistast av at seta verkætlanir í gongd, sum geva atkvøður. Eg tori kortini at siga, at hetta er fyrstu ferð nakrantíð, at vit hava eina samgongu, sum hevur dugað at stýrt búskapinum og landskassanum í góðum tíðum.

Men tá hetta er sagt, so kunnu vit bara

vera errin av yvirskotinum, so leingi vælferðarsamfélagið er í góðum hondum. Og í allarflestu førum kunnu vit sum samgonga vera sera væl nøgd. Men tað eru eisini øki, sum hava tørv á nýggjum loysnum. Til dømis er støðan á Landssjúkrahúsinum ikki haldgóð í lötuni, og eisini á øðrum økjum hoyra vit av og á um tilburðir, sum ikki eru nøktandi. Tí arbeiðir samgongan alla tíðina við at finna neyðugu loysnirnar og áhaldandi at gera tað betri.

Ávisir andstøðulimir vilja vera við, at raksturin hjá landinum er øktur við einari milliard seinastu árin. Hetta er ikki rætt. Raksturin er øktur nakað síðan henda samgongan tók við, og kemst hetta millum annað av øktari tilflyting, lønarvækstri og inflatió. Tilsamans er raksturin hjá landinum øktur við 450 milliónum krónum, har so at siga allur vøkstur er farin í sjúkrahúsverkið, almannaverkið og útbúgvingarverkið.

Fram til komandi val vilja vit arbeiða hart fyri at tryggja, at búskapurin verður stýrdur skynsam, samstundis sum tænaustøðið í vælferðarsamfélag okkara verður varðveitt. Eisini tá tíðirnar aftur skifta.

Aksel V. Johannesen, formaður

LØGTINGIÐ STUTT SAGT

VIÐGERÐARSTØÐIÐ Í HEILSUVERKINUM SKAL TRYGGJAST

*Javnaðarflokkurin vil tryggja,
at sparingar ikki verða settar*

*í verk í óðum verkum, sigur Helena Dam
á Neystabø, limur í fíggarnevndini í
Løgtinginum.*

Landssjúkrahúsið hevði í juni mánaði tørv á eini eykajáttan. Helena Dam á Neystabø, limur í fíggarnevndini, var við til at skriva undir eykajáttanina.

- Sjálvandi mugu vit tryggja, at sparingar ikki verða settar í verk í óðum verkum, sum kann seta trygdina og heilsuna hjá føroyskum sjúklingum í vanda. Og tí kunnu vit ikki avvísa hesa áheitan – sum hevði havt ta avleiðing, at fleiri sparingar mugu setast í verk beinanvegin, sigur Helena Dam á Neystabø, sum fegnast um, at ein semja er fingin í lag millum samgongu og andstøðu í fíggarnevndini.

- Tað ljóðaði annars, at partar av andstøðuni hildu, at øll eykajáttanin kundi bíða. Men tað ber ikki til, og hevði verið við til at skapt ótryggleika í øllum heilsuverkinum, sigur Helena Dam á Neystabø eisini.

Les meira [her](#).

Løgtingslimir Javnaðarfloksins hava seinastu mánaðirnar verið ógvuliga virknir bæði á tingfundum og við løgtingsarbeiði uttan fyri fundirnar. Millum annað eru fleiri áhuga-verd lesarabrøv skrivað og fleiri viðkomandi fyrispurningar settir landsstýrisfólkunum.

SKEINKISTØÐ SKULU REVSAST HARDARI FYRI LÓGARBRØT

*Ferð eftir ferð hoyra vit um skeinkistøð,
sum skeinkja rúsdrekka til børn undir 18
ár, uttan at hetta fær nakrar avleiðingar,*

*sigur Djóni Nolsøe Joensen, sum heldur, at vit ikki eiga at
vera bangin fyri at taka skeinkiloyvið frá teimum, sum
skeinkja til børn undir 18 ár.*

Lógin, sum ásetur skeikiloyvi og skipanina av hesum, eigur at endurskoðast, heldur Djóni Nolsøe Joensen, sum hevur sett landsstýrismanninum við vinnumálum ein fyrispurning um evnið. Djóni Nolsøe Joensen vísir á, at tað lutvíst er tørvur á at endurskoða, hvør eigur at sita í Loyvisnevndini, sum veitir skeikiloyvi, lutvíst hvussu loyvini verða givin, og hvussu revsingin eigur at vera, tá lógin ikki verður hildin. Serliga hetta seinasta hevur stóra áhugan hjá Djóna, sum í fleiri førum hevur víst á, at vit eiga at verja børn og ung í náttarlívinum.

Les fyrispurningin [her](#).

MUGU FYRIBYRGJA SOSIALARI DUMPING Í

*Ábendingar eru um, at føroyskar fyrirtøkur keypa ú
arbeiðsmegi til landið uttan arbeiðsloyvi, og hetta
sociala dumping. Eftirlitið við hesum eigur at betra
Johannesen, sum í februar mánaði setti landsstýris*

arbeiðsmarknaðarmálum ein fyrispurning hesum viðvíkjandi.

Javnaðarflokkurin hevur fingið at vita, at arbeiðsgevarar yvirtulka so regluna. Vanligir handverkarar koma inn í landið sum “montørar” fyri undan arbeiðsloyvi. Vanligt handverkaraarbeiði er ikki fevnt av mont her vera talan um ólógligt virksema, um hesi arbeiða í landinum uttan hevur verið ført fram, at hesir handverkarar arbeiða fyri eina lægri tí við hesum er ov lítið.

Ein annar trupulleiki í hesum sambandi er, at talið av útlendingum, uttan arbeiðsloyvi, ikki verður skrásett. Tí vita vit ikki, hvussu nógvir í Føroyum í løtuni við undantaki um arbeiðsloyvi eftir m.a. montørreg ólógligt.

Les fyrispurning og svar [her](#).

SKULU FØROYINGAR RINDA FYRI AT FERÐAST Í FØROYSKU NÁTTÚRUNI?

Kristianna Winther Poulsen, løgtingskvinna fyri Javnaðarflokkin,

heldur, at tað eigur at vera hvørsmansrættur hjá føroyingum at ferðast í føroysku náttúruni. Tí hevur hon sett landsstýrismanninum við fiskivinnumálum ein fyrispurning hesum viðvíkjandi.

Seinastu tíðina hevur orðaskiftið um bæði vaksandi ferðavinnuna og um rættin til at ganga í náttúruni verið drúgt. Og vit síggja í dag, at í fleiri økjum í landinum hava einstakir aktørar tikið málið í egnar hendur og krevja pening inn frá fólki, sum ferðast í náttúruni. Hetta hevur elvt til mikla ørkymlan, ikki minst hjá føroyingum, sum vanliga ferðast frítt í náttúruni.

Samanstoyturin millum áhugamálini hjá ferðavinnuni og atgongdina til náttúruna krevur greiðar og gjøgnumskygdar reglur, so at fólk vita, hvat tey hava við at gera. Uttan eina skipaða ætlan fyri, hvussu vit ferðast, og hvør kann ferðast í haga og fjøllum í Føroyum, kunnu vit vænta ein negativan vøkstur í vinnuni. Samstundis meti eg, at tað eigur at vera hvørsmansrættur hjá føroyingum at sleppa at ganga í haga og fjøllum, sigur Kristianna Winther Poulsen.

Les fyrispurningin [her](#).

STJÓRALØNIR Í ALMENNUM PARTAFELØGUM MUGU ENDURSKOÐAST BEINANVEGIN!

Er tað rimiligt, at ávísir stjórar í almennum partafeløgum forvinna langt yvir 100.000 krónur um mánaðin? Tað heldur Heðin Mortensen ikki, og tí hevur hann sett Kristínu Háfoss, landsstýriskvinnu við figgjarmálum, ein fyrispurning um stjóralønirnar í tí almenna í Føroyum.

Ásetingin av stjóralønnum í almennum stovnum og almennum partafeløgum kann í summum førum tykjast tilvildarlig. Vit hava dømi um ein stjóra í einum almennum stovni, sum hevur umleið 800 starvsfólk undir sær og fær eina løn á kr. 65.109 um mánaðin, meðan ein annar, sum hevur 22 starvsfólk undir sær, fær kr. 60.860 um mánaðin. Hvussu ber tað til, at aðalstjórin í Uttanríkis- og vinnumálaráðnum fær hægri løn enn løgmanstjórin? Og vit hava dømi um stjórar í almennum partafeløgum, sum forvinna yvir 100.000 krónur um mánaðin - altso nógv meira enn lögmaður. Er hetta rimiligt? Spyr Heðin Mortensen, tingmaður, Kristínu Háfoss, landsstýriskvinnu við figgjarmálum.

Les allan fyrispurningin hjá Heðini [her](#).

FØROYUM

Útlendska kann føra til st, heldur Jónleif manninum við

nevndu montør-soleiðis at sleppa ørregluni, og tí kann arbeiðsloyvi. Eisini maløn, og at eftirlitið

sum eru í landinum útlandingar eru gluni - lógligt ella

ELDRI VARÐVEITA RÆTTINDI Á ARBEIÐSMARKNAÐINUM

- Eg eri ógvuliga fegin um, at landsstýriskvinnan er sinnað at gera tillagingar, so eisini tey, sum velja at útseta pensjónina, varðveita somu rættindi sum onnur á arbeiðsmarknaðinum. Eisini eri eg fegin um, at vit loftaðu hesum nú, og soleiðis tryggjaðu okkum, at eingin fólkapensjónistur í framtíðini kemur figgjartiliga illa fyri av at gerast sjúkur, sigur Bjarni Hammer.

Í mai mánaði setti Bjarni Hammer ein fyrispurning um rættindi hjá persónum, sum frá 2020 velja at útseta fólkapensjónina. Við pensjónsnýskipanini verður lagt upp til, at persónar verða á arbeiðsmarknaðinum, eisini aftaná pensjónsaldur, og tí mugu tey rættindi, sum knýttast at tí at vera á arbeiðsmarknaðinum, fylgja við broytingunum, segði Bjarni Hammer í viðmerkingunum til fyrispurningin.

Eyðgunn Samuelsen, landsstýriskvinna, sigur í svarinum til Bjarna Hammer, at tað ongantíð hevur verið ætlanin, at borgarar, sum útseta pensjónina, skulu detta niðurmillum. Hon fer tí í komandi tingsetu at tillaga dagpeningalógina soleiðis, at hædd verður tikin fyri teimum, sum útseta pensjónina.

Les fyrispurning og svar [her](#).

TALV GEVUR INNLIÞ

Hann er róligur, glæggur og ikki bangin fyri at siga sína meining. Telvarin og vaeleynislistanum hjá Javnaðarflokkinum komandi val. Hann var upprunaliga um vælferðina.

SKRIVAÐ HEVUR: JÓNA ÓLAVSDÓTTIR DALSGARÐ

Hann liggur bakk í Íslandi, tá eg ringi til hann. Fiskiskapurin gongur fínt, men teir vóna at fiska eitt sindur afturat, áðrenn leiðin gongur heim aftur um einar tveir dagar. 39 ára gamli klaksvíkingurin Finnbjörn Vang var heilt ungur, tá hann fann útav, at sjólívið átti eitt serligt pláss í hjartanum.

Fyri 20 árum síðani fekk hann staðfest eina varandi sjúku við nógvvari pínu, og hetta hevur havt avbjóðingar við sær bæði í skúla- og arbeiðslívi. Høvdinum bagir tó einki. Við talvborðið setur hann mót-spælaran í skák og mát, og tá hann ikki telvir, hevur hann høvðið niðri í onkrari bók. Finnbjörn Vang er nevnliga ein ordiligur bókaormur við eini stórari vitan um bæði lögfrøði, undirvísing og annað, hóast prógv við frá lærda háskúlanum ongantíð kom í hús. Tí er báturin, umframt mongu stertarnar, eisini fermdur við nógv góðum bókum, sum verða lisnar í frítímunum. Alt frá nýggjum enskum skaldsøgum til yrkisbókmentir um útróður. Yndisbøkurnar eru Master and Commander eftir Patrick O'Brian, Idealister eftir Hans Scherfig og The Sword and The Scimitar eftir David Ball.

UMVENDUR FÓLKAFLOKSMANUR

Hann vaks upp í Klaksvík, gekk í brøðrasamkomuni og familjan var virkin í vinnulívinum í heimstaðnum. Tey flestu rundan um hann vóru fólkafloksfólk, so tað helt hann eisini, at hann var. Men tá hann hevði lisið stevnuskráirnar hjá øllum flokkunum væl og virðiliga, varð hann sannførdur um, at hann var javnaðarmaður. Skemtiliga tekur hann til, at hann sprakk út stutt undan seinasta lógtingsvali.

Eg havi altíð havt eina fatan av, at mann skal arbeiða hart, og at vælferðin kemur av at arbeiða. Men tá eg bleiv sjúkur gekk tað upp fyri mær, at tað eru altso ikki øll, sum kundu arbeiða líka nógv. Sjúk, gomul og tey, sum bera brek, hava ikki móguleika at arbeiða á sama hátt, og tí mugu vit vera felags um vælferðina, sigur Finnbjörn Vang. Hann undirstrikar kortini, at tey, sum kunnu arbeiða, hava skyldu til at gera tað og vísir til bók um Mærsk Mc-Kinney Møller, har hann er endurgivin fyri at siga: "Den, som har evnen, har pligten".

REYÐ BÓK

Navn: Finnbjörn Vang

Aldur: 39

Parlamentsstøða: Giftur við Sólgerð Fríðu Vang.

Børn: Tvær døtur, sum eru 10 ár og 11 mánaðir

Bústaður: Klaksvík

Starv: Verkamaður

Leiklutur í flokkinum:

Nevndarlimur í Norðoya Javnaðarfelag og valevni floksins til komandi val

Áhugamá: Talv

Merkisorð: Um dekkarin tjenar væl, tjenar reiðarið væl - ikki øvut!

HEIMINUM TØRVAR SOSIALDEMOKRATISKU HUGSJÓNINA

Meginparturin av frítíðini hjá Finnbirni fer við talvi. Hann hevur lokið prógv sum altjóða dómari og er eisini virkin í evropeiskum talv-sambandi. Tí hevur hann ferðast nógv, og hetta hevur eisini virkað til politisku hugsjónina.

Tá eg havi ferðast runt í Evropa og sæð, hvussu støðan er í teimum ymisku londunum, so veit eg, at heiminum tørvar sosialdemokratisku hugsjónina, sigur Finnbjörn Vang sannførdur.

Í POLITISKA SPÆLIÐ

Verkamaðurin úr Klaksvík, Finnbjörn Vang, sum verður at síggja á fólkaflokksmaður, men tá sjúka rakti, fann hann útav, at vit mugu vera felags

Umframt innlit í samfelagsviður-skifti í evropeisku londunum, so heldur Finnbjörn eisini, at talvið hevur havt aðrar fyrimunir við sær. Millum annað heldur hann, at telvingin hevur givið sær innlit í politiska spælið, tí hann dugir at gjøgnumskoða, nær hvat skal flytast hvar - bæði í talvi og politikki. Hann undirstrikar kortini, at hann ætlar sær ikki at brúka skitnar snildir í komandi valdysti, tí hann ynskir, at fólk skulu velja hann fyri tann, sum hann er, um tey ynskja tað.

UNDANFARNA SAMGONGA VAR OV LÍTIÐ MENNISKJASLIG

Finnbjörn Vang var á valevnis-listanum hjá Javnaðarflokkinum seinasta løgtingval. Hann fekk 80 atkvøður, sum er eitt avbera flott úrslit til eitt fyrsta val. Honum dámar væl at hava ávirkan á samfelagið, og hann gjørdi av at stilla upp, tí hann ynskti broyting.

Undanfarna samgonga var stutt sagt ov lítið menniskjaslig. Slag-orðið hjá Javnaðarflokkinum til valið var "rættvísí", og tað var akkurát tað, eg saknaði. Er tað nakað, sum fær øði í meg, so er tað órættvísí, sigur Finnbjörn Vang og greiðir frá, at tá undanfarna samgonga valdi at forskatta pensjónirnar, hevði hann fingið nokk.

Eisini helt hann, at fiskivinnan trongdi til eina dagføring, og heldur

ikki á hesum økinum var hann nøgdur við tásitandi samgongu.

Tey sótu við fiskivinnuni í fleiri ár, uttan at gera nakað sum helst, og tey vistu alla tíðina, at hon trongdi til at dagførast. Men har hendi einki, sigur Finnbjörn Vang, sum ikki er bangin fyri at siga sína meining, hóast hon ikki altíð fellur í góða jørð.

Finnbjörn vísir á, at í dag er undanfarna samgonga ónøgd við nýggju skipanina, men hann heldur, at tað er alt ov tíðliga at siga nakað um, hvussu hon riggar. Hann leggur tó eina við, at landsstýrismaðurin skal umsita fiskivinnuna og ikki stýra henni. Tað eigur Løgtingið at gera, heldur hann.

TÍ STILLAR FINNBJØRN UPP FYRI JAVNAÐARFLOKKIN

Grundleggjandi virðini í Javnaðarflokkinum tiltalaðu Finnbjörn: Frælsi, javnrættur og samhaldsfesti. Tí valdi hann at stilla upp fyri Javnaðarflokkin seinasta val, og tí stillar hann upp aftur fyri Javnaðarflokkin komandi val. Serliga eru tað tey óhjálpu, sum hann brennir fyri.

Tá ið tað kemur til tey óhjálpu - gomul, sjúk og tey, sum bera brek - so er tað fyri meg eingin spurningur um figging. Har er einki at snakka um, tey skulu bara hava ta hjálp, teimum tørvar, sigur Finnbjörn Vang.

Eisini hevur hann stóran áhuga fyri

eldraøkinum. Bæði tí at hann eigur tvær gamlar ommur, sum hann er um, og tí at kona hansara arbeiðir innan fyri økið. Harafturat eru tað barnafamiljurnar og fiskivinnan, sum fylla nógv í politisku raðfestingunum hjá Finnbirni.

HVÍ SKULU VIT VELJA TEG TIL KOMANDI VAL?

Vit hava prátað eina góða løtu, og eg haldi, at nú skal Finnbjörn fáa frið at lesa eina løtu afturat, áðrenn veðrið batnar, og teir aftur sleppa at fiska. Men eg havi ein síðsta spurning, áðrenn eg takki fyri prátið, og eg biði hann svara við einum setningi. Hvi skulu vit velja Finnbjörn til komandi val? Eftir at hava hugsað seg um eina lítla løtu, svarar hann avgjærdur:

Tí eg eri ærligur og semjusøkjandi!

- AT LURTA

REYÐ BÓK

Navn: Kristianna Winther Poulsen

Fødd: 14.06.1969

Børn: Gunnar, foddur ár 2000

Útbúgving: Cand.mag. og Master of Business & Administration

Yrki: Løgtingskvinna, lærari í miðnámskúla og verkætlanarleiðari

Heimstaður: Hoyvík

Frítíðarítriv: Gongur túrar fyri at halda sær í formi, gongur í bindiklubba og spælir BezzerWizzer við familjuni.

- Hini siga, at eg snýti, og at eg ikki toli at tapa. Til tað havi eg onga viðmerking ;-)

SKRIVAÐ HEVUR:

JÓNA ÓLAVSDÓTTIR DALSGARD

Sum stök mamma hefur hon altíð arbeitt nógv fyri at fáa endarnar á rækka, og hon hefur eitt spennandi og fjølbroytt arbeiðslív aftan fyri seg. Í dag er hon lögtingslimur fyri Javnaðarflokkinn við tí endamáli at menna vælferðarsamfelagið, so at landsins virði verða býtt rættvísari og javnari. Ein

umráðandi eginleika í hesum sambandi, heldur hon vera at lurta og fáa nýggja vitan og innlit í umstøðurnar hjá okkara medmenniskjum.

Hon er ikki millum teirra, sum hava gjørt vart við seg við at rópa harðast, hótta ella smekka við hurðunum. Men hon avrikar eina rúgvu. Kanska júst tí. Hon er ein virkin liðleikari bæði í tingbólkinum og í baklandinum, har hon trúføst møtir til tiltøk kring landið og vísir sín stuðul til flokkinn. Við 157 atkvøðum fekk Kristianna Winther Poulsen

sæti á tingi fyri Javnaðarflokkinn aftaná valið í septembur 2015. Eg havi prátað við hana um lívið sum politikari og størstu upp- og niðurtúrarnar á vegnum.

TANN STÓRA MYNDIN

Sum akademikari úr Kontórshavn má hon leggja oyra til nógvar fordómar. Men hóast henni dámar Caffé Latte, livir hon ikki upp til fordómarnar um snobbutu havnafólkin, sum ikki síggja fram um nøsina. Í veruleikanum hefur hon, um nakar, víðan sjónarring, og hon orkar ikki fyri, tá fólk eru snobbut.

ER MÍN STÖRSTA STYRKI

Mær dámar væl at fáa nýggja vitan og innlit, og eg eri forvitin í mun til livikor og umstøður hjá øðrum. Sum onkur segði: um tú spyrst tíni medmenniskju um teirra lív og umstøður, lærir tú kanska okkurt, tú ikki visti frammanundan. Men tosar tú hinvegin alla tíðina, endurtekur tú bara tað, tú longu veitst, og so lærir tú einki. At lurta er ein av mínum størstu styrkjum, haldi eg. Eg royni kortini at raka eina javnvág, tí eg fái eisini at vita, at eg eri ov hulin, sigur Kristianna Winther Poulsen.

Tað merkist væl, at hon er væl útbúgvín. Hon hevur eina akademiska tilgongd til tingini, møtir altíð væl fyrireiðað til fundirnar og dugir væl at málbera seg í orði og talu. Í orðaskiftunum lurta hon væl eftir, vigar aftur og fram og ger sær eina heildarmynd av málunum.

Eg kann troyttast av 'flugukneppari'. At ov nógu orka verður brúkt til detaljur, sum í tí størri myndini ikki hava so stóran týdning. Eg haldi, at tær stóru linjurnar - tey longru penslastrokini - eru tað spennandi. Hinvegin eri eg eisini tilvitað um, at ein minni detalja, sum kanska ikki fylti so nógu í ein-um orðaskifti, bráðliga hevur alt at siga fyri lívið og gerandisdagin hjá einstøkum menniskjum. Og so er neyðugt at megna at rógva afturá aftur og justera samtyktar skipanir, soleiðis at gerandisdagurin hjá menniskjum í okkara samfelag ikki verður verri. Hetta er ein av fyrimununum við at búgva í einum so lítlum samfelag - at tað er stutt millum borgarar og okkum politikarar. Og hendan fyrimunin skulu vit varðveita og

røkja. Samstundis sum vit alla tíðina skulu hava í huga, at tað eru vit politikarar, sum eru til fyri borgaran og ikki øvut, greiðir Kristianna Winther Poulsen frá.

RØDDIN HJÁ TEIMUM, SUM IKKI ORKA

Spurd hví hon valdi at stilla upp fyri Javnaðarflokkinn, svarar Kristianna avgjærd:

Yvirskipað ynski eg at arbeiða fyri at menna okkara vælferðarsamfelag, so at landsins virði verða býtt rættvísari og javnari. Eitt vælferðarsamfelag eftir norðurlenskari, sosialdemokratiskari fyrimynd er heimsins besta samfelag, bæði fyri tað einstaka menniskja og í mun til bygnað og fólkaraði. Her hugsji eg um, at øll skulu hava javnbjóðis atgongd til útbúgvingar, til heilsutænastur og til almannaatænastur, sum eru fíggjaðar umvegis eina skipan, har tey, ið best megna tað, bera tær tyngstu byrðurnar. Javnaðarflokkurin er upprunin til og besta tryggin fyri eini samfelagsskipan sum hesari, sum eftir mínum tykki er tann einasta gjørliga, og sum vit altíð mugu stremba eftir at varðveita, menna og fáa so góða sum yvirhøvdur gjørligt, greiðir hon frá.

Síðan Kristianna varð vald á ting, hevur hon sum limur í Mentanarnevndini serliga arbeitt við útbúgving, mentan og list, sum hon metir hava ovur stóran týdning fyri tilveruna hjá okkum sum einstaklingum og fyri samfelagið. Almanna- og heilsumál eru eisini millum kjarnuøkini.

- At tosa fyri tey, sum ikki sjálvi orka at gera vart við sín tørv havi eg sæð sum eina týðningarmikla uppgávu. Heilsuverkið er ein ómissandi grundsúla undir vælferðarsamfelagnum, og har eru stórar avbjóðingar, sum ongan enda tykjast at fáa. Innan heilsuverkið er tað ikki minst sálarheilsa og sálarsjúka, sum hava mín stóra áhuga. Tað er eisini hart at vera menniskja. Og kenslan av at fella uttanfyri verður lættliga sterkari í dagsins samfelag, har vit øll kunnu vera so sjónlig á sosialu miðlunum, og har so nógu konstant flasha við síni persónligu succés. Vit eiga at fokusera nógu meira uppá eina góða sálarheilsu, samstundis sum vit mugu raðfesta okkara sálarsjúku, tí tey orka ikki sjálvi at gera vart við seg, sigur Kristianna Winther Poulsen.

Hon heldur kortini, at sosialir miðlar hava sínar fyrimunir, og er hon sjálv farin at brúka hesar meira í sínum politiska virki. Í fleiri umfærum hevur hon lagt videobrot út, har hon leggur upp til kjak á orku- og umhvørvisorkinum, sum hon eisini brennur fyri. Í mun til eitt lesarabræv, sum er einvegis, leggja sosialu miðlarnir upp til fleirvegis samskifti, og hetta er ein góður háttur at miðla sína hugsan, samstundis sum ein fær nýggjan íblástur og vitan frá viðmerkjarum, heldur hon.

UPP- OG NIÐURTÚRAR Í POLITISKA LÍVINUM

Samgongan hevur fingið so nógvar stórar broytingar gjøgnumfærdar, at Kristianna metir tað vera ringt at taka dagar ímillum, hvør sigur hevur givið størsta upptúrin.

Mangan hefur staðið nógu á, og tí hefur tað verið eyka gott, tá ið vit eru komin á mál. Pensjónsøkið, fiskivinnuloggávan, heilsunýskipanin og hjúnarbandslógin, sum eg sjálv var við til at leggja fram. Alt samalt uppgávu, sum hava ligið á láni í nógu ár, sum vit hava megnað at loyst. Og við hjúnarbandslóginu komu vit eftir mínum tykki eitt stórt fet nærri einum rættvísari samfelagi í 21. öld, sigur Kristianna Winther Poulsen avgjörd.

Hesa ólavsøkuna verður Kristianna við í skrúðgonguni fyri triðju ferð. Henda árliga hending hefur nógv at siga fyri hana, og hon er bæði rørd og stolt av at sleppa at vera við. Løtur sum hesar eru minnisverdar í politiska lívinum, heldur hon. Men tað eru eisini løtur, har tað er alt annað enn stuttligt at bjóða seg fram í politikki.

Ein rættiliga sigandi hending, sum vit kortini síðani hava flent eftir, er dagin eftir løgtingsvalið í 2011, tá ið eg stillaði upp fyri fyrstu ferð, meðan vinkona mín Bergtóra Høgnadóttir stillaði upp fyri aðru ferð. Hvørgin okkara rakk um tinggáttina. Og dagin eftir valið vóru vit rættiliga veingjabrotnar og trongdu til ein túr í frið og náðum – vildu sleikja sárini. Vit gjørdu so at fara ein túr á Rossagøtunum, tí at har væntaðu vit ikki at hitta serliga nógu fólk. Hetta var ein illfýsnað sunnudagur í november 2011, og tá var generelt ikki so nógu fólk har uppi sum í dag. Vit hittu tó tvær kvinnur, sum vit skiftu nøkur orð við – av kurteisni, heldur enn av huga júst tann dagin.

Seinni hitti Kristianna ta einu av hesum báðum, og prátið kom inn á politikki. Hon spurdi hana, um hon ikki ætlaði at bjóða seg fram í politikki.

Tá svaraði hon – inniliga og frá hjartanum – at tað ætlaði hon ikki, og at hon, ta ferðina hon hitti Bergtóra og meg á Rossagøtunum dagin eftir valið hevði lovað sær sjálvari, at hon ONGANTÍÐ fór at stilla upp. So nakað neyðarsligar og nipnar hava vit verið. Tá var tað alt annað enn stuttligt, men í dag flenna vit eftir hesi hendingini, sum eg fortelji um, fyri at siga, at tað ikki bara er ein dansur á rósum alt samalt.

Og hóast hesin sunnudagurin var tungur, so reistust vit tibetur skjótt aftur báðar. Og hinvegin – at blíva so ávirkað av at verða vrakað er jú eisini eitt tekin um, at tú brennur fyri søkini. Líkasælan er eftir mínum tykki tað ringasta, sum er, sigur Kristianna Winther Poulsen.

Fylg Kristionnu á instagram:

 [instagram.com/kristiannawpoulsen](https://www.instagram.com/kristiannawpoulsen)

SØGAN

tíðindablaðið
sosialurinn
fræsi
javnáður
bræðralag

Nr. 131 • týsdagur 8. nóvember 1988

61. árg. • Kr. 6,00

Finnbogi Isakson í Norðurlandahúsinum:

Einki ímóti samgöngu við Óla Breckmann

Lesið á síðu 2

*Atli Dam,
lögmaður,
í Norður
landa
húsinum*

*Atli Dam - Ger sama
skyldu og krevt á tíu rætt*

Ger tína skyldu og krevt á tíu rætt!!!

Lesið inni í blaðnum

Jürgen Thomsen í Norðurlandahúsinum:

Javnaðarflokkurinn sigur nei til eitt Thatcher samfelag

Lesið á síðu 17

LONGU BÍÐILISTARNIR VERÐA SKJÓTT SØGA

SKRIVAÐ HEVUR:
EYÐGUNN SAMUELSEN

Meiken og Dánjal hava fingið íbúð. Hetta er ein sólskinssøga, men tey hava bíðað longi. Meiken hevur bíðað í 9 ár og Dánjal í 5 ár, áðrenn dreymurin gekk út, og alt ov nógv fólk bíða enn. Vit hava øll rætt til ein bústað, og hóast tað er sunt at droyma, eigur tað ikki bert at vera ein dreymur at fáa sína egnu íbúð. Tí er tað gott, at samgongan hevur gjørt fleiri átøk á hesum økinum, soleiðis at hetta við at bíða í 5-10 ár eftir bústaði skjótt verður søga.

Í nógv ár hava bústaðarviðurskiftini hjá borgarum, sum bera brek, verið óvirðilig og sera ymisk, alt eftir hvar í landinum tú býrt. Breksáttmálin ásetir, at øll hava rætt til bústað og rætt til at velja hvar og saman við hvørjum, tú vilt búgva. Hetta hevur tíverri bert verið fægur orð og ein fjarur dreymur fyri tey, ið bera brek.

Samgongan setti sær tí alt fyri eitt fyri at bøta um bústaðarviðurskiftini og at arbeiða fyri at minka um bíðilistarnar. 200 milliónir krónur eru settar av til endamálið, góða samstarvið við Bústaðir er styrkt, og ásetingin um at Almannaverkið fær fimtu hvørja íbúð er nú lógarfest í leigulógini.

Málið er at fáa ein fjøltáttaðan og

inkluderandi bústaðarmarknað har eisini borgarar, sum bera brek, fáa ein bústað, sum er hóskandi í mun til tann tørv, viðkomandi hevur.

Bíðilistin er í løtuni umleið 100 fólk (umframt 15, sum hava bústað, men ynskja at flyta til annan bústað t.d til Havnar). Við ásetingini um fimtu hvørja íbúð frá Bústaðum og við samtyktu byggætlanunum ber til bæði at minka bíðilistan munandi og styttja bíðitíðina eftir bústaði, so at hetta við at bíða í 5 og 10 ár tíbetur skjótt verður søga.

Tvey sambýli til fólk við menningartarni verða bjóðað út í næstum. Eitt bú- og umlættingarheim fyri børn og ung við autismu er eisini boðið út. Ætlanin er at byggja eitt sambýli

EIN FRAMÚR GÓÐ LØTA

Tað var ein stór løta hjá landsstýriskvinnuni við almannamálum at síggja og hoyra, hvussu spent tey ungu og avvarðandi teirra vóru, nú tey flyta inn í nýggja búfelagsskapin.

- Tað er sera týðningarmikið at fáa fleiri íbúðir, har fólk við ymsum avbjóðingum kunnu megna lív sítt við eitt sindur av hjálpi. Øll hava ikki brúk fyri at búgva á til dømis einum sambýli. Tí er tað gleðiligt, at vit bæði byggja nýggj sambýlir og búfelagsskapir sum henda, so ymisk tilboð eru til ymiskan tørv, sigur landsstýriskvinnan Eyðgunn Samuelsen.

aftrat, umframt at arbeitt verður við bústaðarloysnum til seinheilaskadd. Bústaðir hava ætlanir um at byggja 300 íbúðir komandi árin, og tí meti eg avgjørt at til ber at røkka málinum.

Mett verður, at komandi 10 árin fer tørvurin at økjast, soleiðis at góð 100 fólk leggjast aftrat verandi bíðilista, sum hava tørv á hóskandi bústaði. Hetta eru vit byrjað at leggja upp fyri, tí í figgjarkømunum fyri 2023 eru avsettar 35 milliónir, og tørvur verður á at seta líknandi upphædd av í nøkur ár fram.

Tað tekur tíð at loysa eina stóra avbjóðing, men nú eru lunnar lagdir, og verkætlanir settar á skrá, so vit fáa eitt fjølbroytt útboð av bústaðum, ein inkluderandi bústaðarmarknað og munandi styttri bíðilistar.

BÚSTAÐIR FYRI 200 MILLIÓNIR

Á tingfundi 19 apríl samtykti Løgtingið tvær lógir hjá Eyðgunn Samuelsen, landsstýriskvinnu í almannamálum, sum fara at bota munandi um bústaðarviðurskiptini hjá fólki við breki.

Talan er um at byggja tvey sambýli til fólk við menningartarni, og at byggja eitt búheim og umlættingarheim til børn og ung við autismu.

Tey bæði sambýlini til fólk við menningartarni fara at hava størri og smærri íbúðir til 18 fólk hvørt. Annað verður bygt í Klingruni í Hoyvík. Hitt verður bygt á Mýrini í Hoyvík, og kemur í staðin fyri verandi sambýlini har, sum verða tikin niður.

Sambýlini fara at geva góðar og tryggjar karmar, sum styðja undir, at fólk við menningartarni kunnu nýta sínar førleikar og gerast so sjálvbjargin, sum møguligt. Karmarnir styðja undir, at tey kunnu liva eitt vanligt lív, har familja og vinfólk koma á vitjan, uttan at hetta skal órógva restina av teimum, ið tey búgva saman við.

Hin verkætlanin er ikki minni spennandi og átrokandi. Talan er um at byggja eitt búheim og eitt umlættingarheim til børn og ung við autismu. Heimið fer at hava 6 búpláss, 6 umlættingarpláss og eitt dagtilhald til áleið 16 børn og ung, sum fer at veita ymisk stuðulstilboð í gerandisdegnum.

Búheimið og umlættingarheimið til børn og ung við autismu verður bygt í Kvíggjartúni á Argjum.

Nú lógaruppskotini eru sam-tykt, verður farið undir næsta stig í verkætlanini. Arbeiðið verður bjóðað út, og væntandi verður farið undir at byggja í næsta ár. Eftir ætlan verður klárt at flyta inn í búheimið og umlættingarheimið í 2021. Og ætlanin er at allar verkætlanirnar eru lidnar í 2023.

Byggjætlanirnar eru liður í samlaðu løguætlanini hjá landsstýriskvinnuni í almannamálum fram til 2022, sum skal fáa til vega betri og tíðarhóskandi bústaðarkarmar í Suðurstreymi. Landsstýrið hevur sett 200 mió. kr. av í tíðarskeiðinum í løguætlanini til endamálið.

Kelda: Almennamálaráðið

KLANDURIN FRÁ GJÁRDØGUM SKAL

Í mars mánaði hevði Suðuroyar Norðara Javnaðarfelag aðalfund, og Jens Arni Leo Hammerfoss tók við sum formaður eftir Signar Dam. Nývalda nevndin hevur ætlanir um at styrkja um sambandið við ungdomin og fakfeløgini og um at byrta ein reyðgrønan samleika í felagnum.

SKRIVAD HEVUR: JENS ARNI LEO HAMMERFOSS

Tó tíðin hjá mær sum formaður fyri Suðuroyar Norðara Javnaðarfelag hevur verið stutt, so hevur tað verið bæði áhugavert og avbjóðandi. Fyrst hevur tað verið at fingið greiðu á, hvat arbeiðið ítækiliga inniber, hvør leisturin er og tær nógvu reglugerðir, sum skulu fylgjast. Har havi jeg havt góð fólk rundan um meg, sum hava ávíst og frálært, hvat rætt er.

Buldrasligt hevur verið í felagnum, og tað er eitt sannindi, sum okur ikki sleppa, men til aðalfundin, tá jeg varð valdur, var áhugin stórur og nógv vóru uppmøtt. Tí ímyndi jeg mær, at hetta er ein nýggj byrjan, sum okur á staðnum fylkjast um. Klandurin frá gjárdøgum skal ikki skipa leistin í morgin!

VIRKSEMIÐ SEINASTU MÁNAÐIRNAR

Sum nývaldur formaður tók jeg frástøðu frá buldrunum, og hetta vildi nevndin eisini, at okur ístaðin hugdu at, hvussu okur kunnu fylkjast um felagið, og hvussu felagið kann

arbeiða fyri limir sínar. Hetta hevur eydnast væl, vildi jeg mett, tí hugurin til broyting og eina bjartari framtíð hevur eyðmerkt fundirnar. Tað tykist, sum okur eru øll á einum máli um at skapa eitt sterkt lokalfelag við ungdominum og vónandi fakfeløgum eisini við sær. At mynda ein rættan javnaðarpolitikk, at styrkja um sambandið við ungdomin, fakfeløgini, og um at byrta ein reyðgrønan samleika í felagnum og í Javnaðarflokkinum sum heild. SU Suður var við til seinasta nevndarfund, og okur blivu samd um, at hetta var rætti mátin at halda fram uppá. Til næsta fund leggja okur uppskot fram um tiltøk at samstarva um.

Onnur mál á fundi hjá okum hava verið merkt av at samskipa tiltøk, kunning og reglugerðir hjá felagnum, har eitt áhugavert og stimbrandi tiltak varð hildið í kantinuni í Ítróttarhøllini í Trongisvági. Tiltakið var um vælferðarsamfelagið. Rigmor Dam, landstýriskvinna, og Hanus Toftheyggj høvdu áhugaverdar framløgur um høvuðsevnini í vælferð, avbjóðingar og týðningin av at varðveita vælferðarsamfelagið. Kjakið var upplyftandi, og alt í alt var tað eitt gott tiltak.

Eftir framløgurnar og ein døgurðasteðg var verkstova um, hvussu ein hevði samansett eitt vælferðarsamfelag. Okur vórðu deild upp í bólkar, og so fingur okur nøkur pappír merkt við milliónum av krónum at deila kring útreiðslur í landinum. Burtursæð frá nakrar krónur ov nógv ymsastaðni, so

Navn: Jens Arni Leo Hammerfoss
Aldur: 32
Bústaður: Tvøroyri
Útbúgving: Kandidatútbúgving í søgu og heimspeki frá Aalborg Universiteti
Starv: Savnsvørður á Tvøroyrar Bygda og Sjóvinnusavni
Parlamentsstøða: Trúlovaður Sólfrið Bech og saman eiga tey tvey børn
Leiklutur í flokkinum: Formaður í Suðuroyar Norðara Javnaðarfelag

IKKI SKIPA LEISTIN Í MORGIN

avspeglaði fordeilingin okra samfelag í dag. Eftir tiltakið vitjaðu okur Suðuroyar Sjúkrahús og Tvøroyrar Skjallasavn.

GRØNUR POLITIKKUR EITT HJARTAMÁL

Eitt av mínum hjartamálum, sum so eisini er tikið upp til fundar, er burðardygg menning og umhvørvispolitikkur ella grønur politikkur. Nevndin er samd um, at hetta er spennandi, og tá ið høvi hefur verið til tess, havi jeg onkursvegna nevnt hetta evnið. Í samband við hetta hava okur bæði ætlanir um at skipa fyri limatiltøkum um burðardygga menning og at gera slíkan politikk sum mál, bæði á kommunalum og landspolitiskum øki.

Tískil eru málini hjá felagnum tríbýtt: umhvørvispolitikkur, ungdomsarbæði og samband við fakfeløgini. Hetta tykist nokk so yvirskipað, men tað er tematiskt og umfatandi. Burðardygg menning

og umhvørvispolitikkur er størsta avbjóðing menniskjans í nýggjari tíð, og at skapa eitt burðardygt samfelag og tilveru í tráð við umhvørvið, halda okur vera ein grundleggjandi lið í sosialdemokratisku hugsjónini. Ungdómurin er nútíðin og framtíðin, og tað er eyðsýnt at vælferð, sosialviðurskifti, rættindi og umhvørvi mugu tryggjast burðardygt og rættvíst í dag, so at okra ungdómur hefur somu møguleikar, sum okur hava, at liva sítt lív.

Seinast, men týðningarmest, eru fakfelagsrørslan og fakfeløgini. Her skal og má sambandið styrkjast millum fakfeløg og lokalfelag, tí hesi fakfeløg eru í stríðnum, sum eigur at ímynda javnaðarhugsjónina. Eru okur okramillum ófrættakend, stara okur býtt eftir hvør leisturin skal verða. Okur mugu ikki verða sum javnaðarflokkar aðrastaðni í heiminum, sum hava lagt seg á miðjuna at sova saman við nýliberalistum. Tí hesir hava prógvað, at soleiðis hava teir mist fatanina av

stríðnum og trupulleikunum hjá arbeiðaranum.

VAL Í SEINASTA LAGI UM EITT ÁR

Tað er eingin loyna, at val nærkast, og tað verður ein uppgáva hjá okum í nevndini at arbeiða stigvíst fram til valið. At fáa skilagóð javnaðarfólk á listan, sum koma at ímynda rætta politikkin. Fyrst og fremst verða tað limatiltøk og kunnandi tiltøk, og næst verður at fáa valevnini upp á pláss og vóna, at tað verður eitt avbera gott val.

Javnaðarflokkurin hefur einki skammast av, tí avrikið frá hesum valskeiðnum talar fyri seg. Flokkurin hefur verið ein týðandi partur í at skapt eitt rættvísari og javnari samfelag. Fordeilingin av ríkidøminum er javnari, og ein pensjónsnýskipan er komin á mál, sum gevur pensjónistum meiri at liva fyri. Somuleiðis hava okur fingið eina nýggja fiskuvinnunýskipan, sum er nøkulunda í tráð við tað, sum farið varð á val við seinast. Tó dómadagsspádómurin hefur regnað síðan valið, so hava úrslitini verið øvut av tí, sum spátt hefur verið.

Nevndin í Suðuroyar Norðara Javnaðarfelag:

Jens Arni Leo Hammerfoss, Jóanes Lisberg, Súsanna Bertholdsen, Tim Wentzlau, Annika Pearce, Annika Eidesgaard, Nita Næs, Manne Næs Mortansson og Erolf Olsen (vantar á myndini).

HELENA DAM Á NEYSTABØ,
TINGBÓLKAFORKVINNA
FYRI JAVNAÐARFLOKKIN

ALLIR VERANDI PENSJÓNISTAR FÁA MEIRA AT LIVA FYRI

Seinastu tíðina hava andstøðuflokkar javnan borið fram misvísandi tíðindi um pensjónsnýskipanina, sum júst er samtykt. Tí meti eg, at tað hevur týðning at kunna væl og virðiliga um, hvørjar broytingar nýskipanin hevur við sær. Tí tað er ongin orsøk at stúra. Allir verandi pensjónistar fáa meira at liva fyri, og øll lág- og meðallønt fáa meira við nýggju skipanini, sum kemur í gildi í 2020. Bara tey, sum forvinna umleið 20.000 krónur um mánaðin við síðuna av pensjónini, koma at fáa minni við nýggju skipanini.

Sambandsflokkurin og Fólkaflokkurin megnaðu ikki at fremja eina pensjónsnýskipan. Tað hava teir prógvað við sjeytumma seymi. Tvørturímóti var ætlan teirra í 2012 at hækka pensjónsaldurin upp í 70 ár í einum høggi. Heldur enn at viðganga tað, so bera tey av og á fram misvísandi tíðindi um avleiðingarnar av pensjónsnýskipanini, sum varð samtykt við einum stórum meiriluta. Og tað er spell.

Pensjónsnýskipanin vendir rætt, og tað eru vit í Javnaðarflokkinn sera fegin um. Allir verandi pensjónistar fáa umleið 1.000 krónur meira at liva fyri hvønn mánað eftir skatt. Við nýggju skipanini, sum verður galdandi fyri tey, sum blíva pensjónistar eftir 1. januar 2020, fáa allir lág- og meðalløntir pensjónistar millum 1.000 og 2.300 krónur meira at liva fyri um mánaðin. Allir verandi pensjónistar fáa altso meiri keypiorku við pensjónsnýskipanini, og sama er galdandi fyri lág- og miðallønt eftir nýggju skipanini.

Hesar broytingar verða millum annað gjørdar fyri ávikavist verandi og komandi pensjónistar:

Verandi pensjónistar:

- Allir verandi pensjónistar varðveita grundupphæddina, júst sum hon er í dag.
- Útgjalðið úr Samhaldsfasta hækkar, soleiðis at verandi pensjónistar fáa umleið 1.000 krónur meira at liva fyri um mánaðin aftaná skatt.
- Mótrokning millum hjún verður gjørd valfrí.
- Allar pensjónsveitingar verða prístalhækkaðar
- Ert tú pensjónistur í dag er broytingin sostatt, at útgjalðið úr Samhaldsfasta fer at hækka.

Komandi pensjónistar:

- Allir lág- og meðalløntir pensjónistar fáa millum 1.000 og 2.300 krónur meira at liva fyri hvønn mánað.
- Mótrokning millum hjún verður strikað
- Komandi pensjónistar varðveita eisini grundupphæddina. Hon

verður prístalhækkað og verður framvegis skattafrí.

- Allar pensjónsveitingar verða prístalhækkaðar
- Pensjónsaldurin hækkar eitt hált ár í 2025 og eitt hált ár í 2030, tá pensjónsaldurin verður 68 ár. Møguleiki verður eisini fyri at framskunda ella útseta pensjónina eftir tørvi.
- Fyri komandi pensjónistar verður eisini tann broyting gjørd, at tey, sum forvinna mest, verða mótroknað lagaligt í allari fólkpensjónini. Men tað eru bara tey hægst løntu, sum koma at fáa minni í fólkpensjón. Hetta eru til dømis bankastjórar, yvirlæknar og vit politikarar. Tað er ikki meir enn rímligt.

HUGALIGARI HJÁ PENSJÓNISTUM AT ARBEIÐA

Tað verða sostatt ikki tey veikastu, sum fíggja ágóðarnar í pensjónsnýskipanini - tvørturímóti. Mótrokningin hjá komandi pensjónistum verður so mikið lagaligt, at tað verður bæði hugaligari og fyrimunarligari

hjá teimum allarflestu at arbeiða eftir pensjónsaldu - samanborið við í dag. Ikki fyrr enn pensjónisturin hevur aðra inntøku á umleið 20.000 kr. um mánaðin umframt grundupphædd, viðbót og Samhaldsfasta verður pensjónin lægri, enn hon er í dag.

KEYPIORKAN MINKAR IKKI!

Sjálvandi minkar keypiorkan ikki, tá ið pensjónisturin fær millum 1.000 og 2.300 krónur meira um mánaðin at liva fyri eftir skatt - tað sigur seg sjálv!t!

Keypiorkan og inntøkugrundarlagið hjá pensjónistum minkar heldur ikki í framtíðini. Tí pensjónsveitingarnar - bæði grundupphædd og viðbøtur - fara at hækka við prístals- og lønarhækkingum á hvørjum ári. Tað er júst eitt av framrotunum við pensjónsnýskipanini, at allar veitingar verða prístalshækkaðar. Tað hava tær ikki verið í mong ár, og tí er virðið av bæði grundupphædd og viðbót minkað.

GRUNDUPPHÆDDIN VERÐUR VARÐVEITT - OG HON VERÐUR SKATTAFRÍ!

Tað stutta av tí langa er, at allir pensjónistar hava framvegis rætt til grundupphædd og hon er framvegis skattafrí. Allir pensjónistar fáa eisini Samhaldsfasta - uttan mun til aðrar inntøkur. Og útgjaldið úr Samhaldsfasta hækkar í 2018 og 2019 við tilsamans umleið 1.000 kr. eftir skatt hjá øllum pensjónistum.

Útgjaldið úr Samhaldsfasta verður tí 5.635 kr. um mánaðin samanborið við 4.025 kr í dag.

TVUNGNA EFTIRLØNAR-UPPSPARINGIN BETRI FYRI TEY LÁGLØNTU

Undanfarna samgonga samtykti tvungna eftirløn, sum brandskattar pensjónsinngjöldini við 40%. Hetta hava vit broytt, so at láglønt koma

at rinda ein lægri pensjónsskatt. Tað tryggjar, at tey lægstløntu fáa eitt frægari avkast av tvungnu eftirlønarpásparingini. Enn eitt dømi um at nýskipanin er neyðug.

EFTIRLØNARGJALD VERÐUR RINDAÐ AV ALMANNAVEITINGUM

Pensjónsnýskipanin tryggjar harumframt, at eftirlønargjald frameftir verður rindað av øllum almanna-veitingunum, sum t.d. verða veittar einum borgara í sambandi við sjúku, barnsburð ella arbeiðsloysi. Sostatt verða nógv av teimum, sum vórðu sett uttanfyri av undanfarna samgongu og eftirlønarlóg teirra, fevnd av skilagóðari lóggávu.

Eisini her síggja vit, at pensjónsnýskipanin tekur hond um tey við lágum inntøkum.

ER PENSJÓNSNÝSKIPANIN ÓNEYÐUG?

Partar av andstøðuni siga, at pensjónsnýskipanin er óneyðug - men er hon nú tað?

- Eru 1.000 krónur meira um mánaðin eftir skatt óneyðugar? Kanska hjá onkrum. Men hjá einum pensjónisti, sum einans hevur fólkapensjón og Samhaldsfasta at liva fyri, so muna 1.000 krónur meira í útgjaldi um mánaðin nógv.
- Er tað óneyðugt, at tey, sum eru niðurslitin á arbeiðsmarknaðinum sum 64 ára gomul, í framtíðini sleppa frá við eftirløn uttan stórvegis hóvasták? Nei. Tað eru nógv, sum verða feigin um henda nýggja móguleikan. Tað tryggjar smidligheit - og virðing fyri, at tað eru borgarar, sum eftir eitt langt og strævið lív á arbeiðsmarknaðinum, veruliga hava tørv á at fara frá.
- Er tað óneyðugt, at tey, sum vilja vera longri á arbeiðs-

marknaðinum, sleppa tað, og harafturat kunnu fáa eina hægri fólkapensjón, tá ið tey fara á pensjón? At tey kunnu útseta sína pensjón við figgjartilgum fyrimumi?

- Og er tað óneyðugt at strika mótrökningina millum hjún? Nei tað haldi eg ikki.

At nýskipanin so eisini yvir eitt áramál styrkir samlaða búskapin, er so bara ein ískoytis ágóði, sum vit eisini feignast um.

Pensjónsnýskipanin er neyðug. Hon er neyðug, tí hon er við til at tryggja okkara elstu borgarum ta vælferð, sum tey hava uppiborið. Tað hevur verið drúgt at koma fram til hesa semju - og vit fara framhaldandi at kunna um hana kring landið og ikki minst at lurta eftir øllum sjónarmiðum frá borgarum, um tað skuldi verið okkurt, sum skal fáast at virka enn betri.

VITJAN Á VESTARA ARMI Á SKÁLAFJØRÐINUM

13. juni vitjaðu politikarar úr Javnaðarflokkkinum vestara arm á Skálafjørðinum. Eitt spennandi umráði í stórari menning.

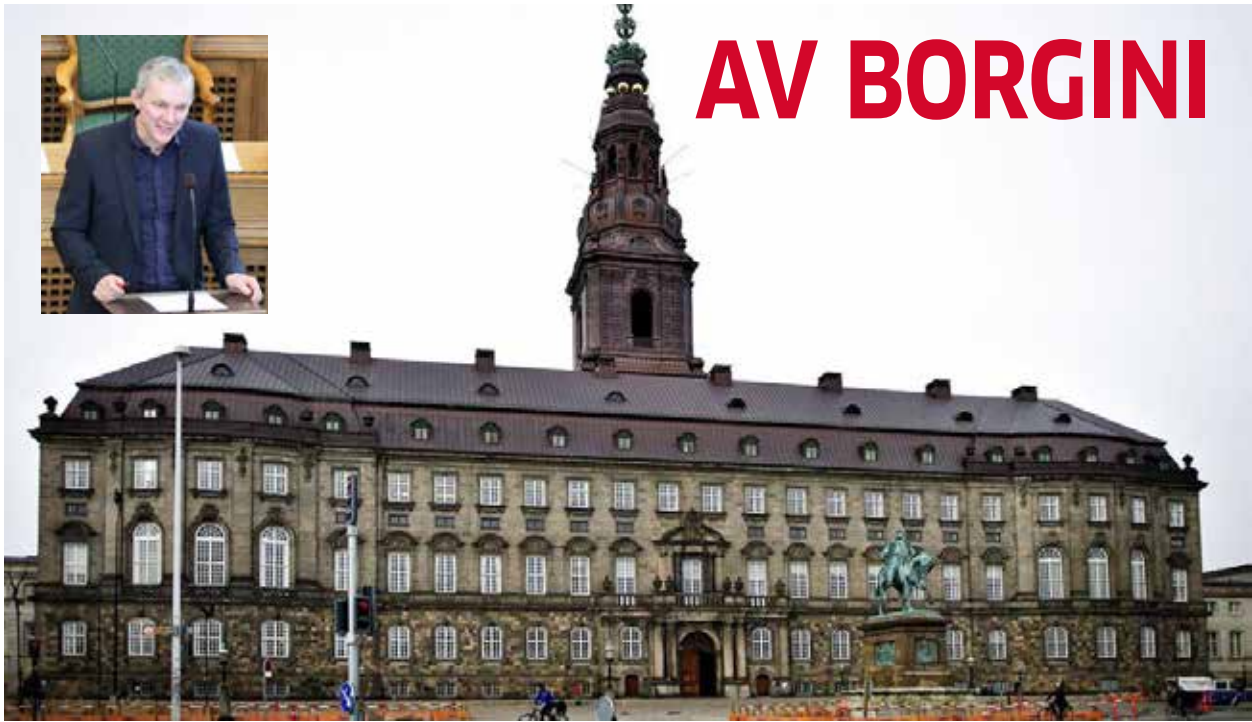
Dagurin byrjaði í frískúlanum í Kelduni í Skálafirði og síðani varð farið í ullvirkið Snælduna á Strondum. Á miðdegi varð døgurði etin saman við bú- og starvsfólkunum á eldrasambýlinum Sjóvarlon, og seinnapartin vitjaðu vit Strandamáling og NCC. Blíðskapurin var góður, og politikararnir fóru heim aftur við nýggjari vitan og íblástri í skjáttuni.

Fyri meg sum løgmann og fyri politikarar, so haldi eg, at tað er ein partur av okkara arbeiði at koma út at síggja gerandisdagin hjá fólki úti um landið. At síggja teirra arbeiðspláss, at hoyra um teirra avbjóðingar, teirra møguleikar og teirra dreymar, sigur Aksel V. Johannesen.

AV BORGINI

ES SKAL IKKI SLEPPA AT BANNA FUGLAVEIÐU Í FØROYUM

Í juni mánaði arbeiddi Sjørður Skaale við at forða, at eitt altjóða veiðibanni skuldi raka Føroyar. Bannið fevnir millum annað um veiðu eftir lunda og álku, og tað var uppá tal, at hetta kundi koma at raka Føroyar umvegis danska limaskapin í altjóða avtalu.

Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds – ella AEWA-avtalan – er heitið á altjóða avtaluni. AEWA-limalondini Kroatia, Italia og Luxembourg hava nevnliga sett fram uppskot um at gera broytingar í avtaluni. Orsøkin er, at hesi londini

vilja hava eina sterkari verju av fulglasløgnum lunda, álku og reyðgrælingi.

Tað eru uttan iva góðar orsøkir til hetta uppskotið. Fuglur má verjast við lóggávu - og ofta má tað gerast við lóggávu, sum fer um landamærk, um tað skal muna. Fuglur virðir jú ikki landamærk, sigur Sjørður Skaale.

Men í hesum føri sær út til, at Føroyar verða raktar av hesum banninum umvegis danska limaskapin í avtaluni. Og tað gevur onga meining. Veruleikin í Føroyum er ein annar enn í suðureuropa, og vit hava egnu lóggávu um hetta í Føroyum. Føroyingar gerast alsamt meira tilvitaðir um umhvørvisvernd - eisini tá ið tað snýr seg um stovnsverju.

At verja lundan og álkuna er okkara ábyrgd, og hana skulu vit taka. Um slíkar avgerðir verða trýstar inn á okkum hava tær ongan legitimitet, og verða tí heldur ikki virdar.

Tíverri tykist tað at vera breið undirtøka fyri hesum millum limalondini, segði Sjørður Skaale og legði afturat, at um danskur limaskapur í eini altjóða avtalu trumfar føroyska lóggávu, verður tað sera skaðiligt fyri ríkisfelagsskapin.

FØROYSKT Á KEYPMANNAHAVNAR UNIVERSITETI

At fáa henda dialogin í lag var endamálið við at taka málið upp, sigur Sjúrdur Skaale.

16. mai fekk Sjúrdur Skaale á øðrum sinni svar frá stjórnini í málinum um ætlanina at strika undirvísingina í føroyskum á Keypmannahavnar Universiteti.

Í svarinum verður víst til teir møguleikar, sum eru fyri at fáa vitan um Føroyar á hesum universiteti – og svarið vísir í veruleikanum, at raðfestingin ikki er høg.

Men móti endanum verður sagt, at hóast universitetið sjálvst ger av, hvussu undirvísingin verður skipað,

er Útbúgvingarmálaráðið nú farið í dialog við universitetið um hetta málið.

Hetta vísir, at tey hóast alt hava loftað tí bóltinum, sum eg nú tvær ferðir havi tveitt teimum. At fáa henda dialogin í lag var endamálið við at taka málið upp.

Eg veit, at universitetið sjálvt hevur endaligu avgerðina, men ein slíkur stovnur livir ikki leysur av samfelagnum. Og eftir mínum tykki er eingin ivi um, at tað er ein skylda at bjóða hesa undirvísing. At málið nú er tikið upp á hægsta stað fær tey vónandi at skilja hetta, sigur Sjúrdur

Skaale í viðmerking til svarið.

Fólkatingslimurin fer nú at biðja stjórnina um at kunna seg um úrslitið av samskiftinum við universitetið.

Svarið frá stjórnini kann lesast [her](#).

LØGMÁLARÁÐHARRIN SINNAÐUR AT KANNA AÐRA LOYSN

Tá Bjarni Hammer var á fólkatingi fyri Sjúrd Skaale fyrst í mai, spurdi hann forsætisráðharran um danskir myndugleikar kunnu endurskoða ætlanina um at umbyggja gamla BankNordik bygningin við SMS til nýggja politistøð.

Forsætisráðharrin vísti málið um nýggja politistøð til løgmálaráðharran Søren Pape Poulsen – og í dag var so fundur um málið.

Avvarðandi embætismenn greiddu

Bjarna Hammer og Sjúrdi Skaale frá, hvussu málið sær út frá teirra síðu. Avtala er gjørd um at taka alt uttan sjálva høvuðskonstruktiónina í bankabygninginum niður, byggja

eina hædd omaná, og gera eitt minni parkeringsdekk norðanfyri.

Bjarni Hammer greiddi í fyrsta lagi frá teimum trupulleikum, sum nógv í Føroyum síggja við at gera

Vilt tú gerast limur í Javnaðar- flokkinum

send teldupost til:

javnadarflokkurin@logting.fo

JAVNADARFLOKKURIN

bankabygningin til politistøð, og vísti í øðrum lagi á, hvørjir møguleikar eru fyri at byggja eina heilt nýggja politistøð í Føroyum - sergjørd við øllum neyðugum hentleikum til bæði polití og ákærvald.

Eftir tann tímalanga fundin segði ráðharrin seg vera sinnaðan at kanna hesar møguleikar nærri. Verandi verkætlan verður ikki steðgað ella útsett, men áðrenn arbeiðið við at umbyggja banka-bygningin fer í gongd, skulu aðrir møguleikar "trýstroynast", sum hann segði. Tað snýr seg m.a. um at kanna møguleikarnar fyri selja bankabygningin aftur, staðseting av møguligum nýggjum bygningi, fígging, og í hvønn mun tað kann loysa seg betur at fara undir eina so stóra verkætlan, tá føroyska byggivinnan ikki hevur so nógv at gera sum beint nú.

Fólkatingsumboð Javnaðarflokksins er við í arbeiðinum at fáa hesar upplýsingar til vega.

Nýtt úr útheimi:

ØKTUR SPENNINGUR KRING HEIMIN

SKRIVAÐ HEVUR: REGIN BERG

Altjóða støðan hevur ikki verið hin besta seinasta ársfjórðingin, tó at menniskjan ongantíð hevur verið so rík sum nú. Heimurin verður minni merktur av samstarvi; fólkaraði og rættartrygd eru undir trýsti, og tað gerst alt greiðari, at tað helst er ógjøriligt at sleppa heilt undan veðurlagsbroytingum.

Tá umræður samstørv millum lond eru nógv teirra undir trýsti, serliga í vesturheiminum. ES hevur áhaldandi avbjóðingar, tí limirnir

ikki í nóg stóran mun megna at samstarva um flóttafólk og tilflytarar. Hetta leggur trýst á felagsskapin, serliga tí vaksandi nationalistisku rørsurnar í Evropa brúka avbjóðingarnar til at økja um sína undirtøku og eru minni sntar at samstarva í ES enn aðrir politiskir flokkar.

Amerikanski forsetin, Donald Trump, leggur somuleiðis trýst á altjóða samstørv. Mest sjónligu dømini hava helst verið, at USA hevur ógildað avtaluna við Iran um ikki at menna kjarnorkuvápn, og at USA er farið úr ST mannaættindaráðnum. Trýstið á fríhandilsavtalu og revsitollur á handil við ES og Kina, kunnu tó hava størri ávirkan í longdini. Hóast tey flestu vinstrahallu neyvnu eru heilt nøgd við fríhandilsavtalu, tí tær leggja so stóran dent á høggravend virði, kann ein ikki vænta, at Donald Trump kemur við avtalu, sum eru betri í so máta.

Um sama mundi verða vald og ríkidømi alt meira miðsavnað. Kina hevur aftur fingið ein sterkan leiðara, og Erdogan og Putin eru bert tvey dømi av fleiri, sum brúka nationalismu og/ella átrúnað at tryggja valdið og avmarka rættindi hjá mótstøðufólkum sínum. Um sama mundi leggja alt fleiri leiðarar í fólkaraðum eftir miðlunum. Fýra av størstu fimm fallunum, ein hevur sæð farna árið í miðlafrælsi, hava verið í Evropa. Sama ger seg galdandi, tá umræður rættartrygdina, har t.d. Póland og USA hava sett munandi fleiri dómur, ið hava eina høggravenda konservativa heimsfatan og eisini døma hareftir.

Mest ræðandi staðfestingarnar seinasta ársfjórðingin tykjast tó at vera, at tað helst er ov seint at steðga veðurlagsbroytingunum. Vit hava longu dálkað og oyðilagt so mikið nógv, at tað einasta ein kann gera nú, er at avmarka skaðan - og sjálvst tað tykist ikki at henda. Dálkingin økist framvegis, og vísindafólk eru komin fram til, at sannlíkindini fyri oyðandi broytingum eru økt. Longu sum er doyggja millum 1.000 og 100.000 sløg av lívi út um árið, ið er 1.000 - 10.000 ferðir meira enn vant, og hetta leggur alt størri trýst á náttúruna. Seinast ein sá nakað líknandi doyðu dinosaurarnir út.

VIT HAVA GJØRT DØPRU SPÁDÓMUNUM TIL SKAMMAR

Landsfundurin hjá Javnaðarflokkinum var í ár hildin 7. apríl í Skálanum í Klaksvík. Niðanfyri ber til at lesa eitt brot úr formansfrágreiðingini.

Í ár halda vit landsfundin í Skálanum, sum hevur 30 ár á baki. Tað vóru nógv, sum spáddu, at Klaksvíkar Dansifelag ikki fór at klára at gera og gjalda Skálan. Men við samanhaldi, dirvi og ágrýtni megnaði Klaksvíkar Dansifelag tað tey settu sær fyri, og Skálin stendur í dag sum ein stoltleiki fyri virkna felagið og ber boð um, at tað lönar seg at taka tøk hóast dapran spádóm.

Dapur spádómur er nakað verandi samgonga kennir til. Men vit hava

eins og Dansifelagið gjørt døpru spádómum til skammar. Vit hava skapt einar javnari og meira samhaldsfastar Føroyar. Ovurstóru virðini í samfelagnum koma í størri mun øllum fólkinum til góðar. Skattalættin til tey við lágum og miðal inntøkum gevur einari vanligari føroyskari familju við tveimum arbeiðsmannainntøkum áleið 13.000 krónur meira at liva fyri um árið. Somu familjur, ið vóru við sviðusoð, tá høggrasamgongan ríkaði tey ríku við flatskattinum.

Fólkapensjónistar hava fingið eitt lítið sindur meira at liva av. Og allir fólkapensjónistar verða lyftir úr fátækkraváða í semjuni um pensjónsnýskipan. Javnaðarflokkurin vil, at eingin føroyingur skal liva í

fátækradæmi. Serligt familjuískoyti verður latið barnafamiljunum, sum hava serliga trong kor fíggjarliga. Fyritíðarpensjónistar hava fingið eitt veruligt fíggjarligt lyft.

Tilfeingisvinnurnar rinda nú eitt rímuligt gjald fyri atgongdina til ognirnar hjá okkum øllum og broytingar í alivinnuni styrkja búskapin. Hetta ger tað móguligt hjá okkum at gera raðfestingar í vælfærdina hjá øllum føroyingum. Tí sjáldan hevur føroyski búskapurin verið sterkari enn í dag. Vit hava sera lágt arbeiðsloysi, og í dag eru 1.500 fleiri fólk í arbeiði enn, tá vit tóku við landsins leiðslu. Løntakaratalið setur met. Tað fegnast eg um, men samstundis skulu vit hava eitt vakið eyga við, at høga løntakaratalið ikki

hefur sosiala dumping við sær. At løntakaratalið setir met er nakað vit, sum Javnaðarflokkur - arbeiðara-flokkurin - skulu vera errin um.

Vit hava vent undirskoti til yvirskot. Tá ið samgongan tók

við á heysti í 2015 arvaðu vit ein landskassa, sum hevði givið hall seinastu átta árin. Í 2016 var yvirskot. Og í 2017 er yvirskotið yvir eina hálva milliard. Framgongdini eiga allir føroyingar sín lut í. Seinastu

árin hefur gingið væl - og tað er ikki bara tí, at náttúran hefur spælt við. Dirvið og viljin hjá føroyingum hava umsett góðu fortreytirnar til framgongd.

Les alla røðuna [her](#)

ÚTBÚGVING ER LYKILIN TIL FRAMTÍÐINA

21. juni fingi 11 næmingar í skúlanum við Áir prógv, og landsstýriskvinnan við almannamálum helt røðu. Hon segði millum annað:

Útbúgving er lykilin til framtíðina. Og í dagsins samfelag gerst hesin lykilin alsamt meira týðningarmikil og neyðugur. Vegurin at koma higar, hefur verið eitt sindur øðrvísi enn hjá teimum flestu, og tað hefur kravt meira av tykkum. Og tí kunnu tit vera eyka stolt í dag, nú tit standa her við tykkara prógvum.

Men tit hava ikki bara fingið eitt prógv í dag. Tit hava eisini, við góðari hjálp og stuðli frá øllum starvsfólkunum her á skúlanum við Áir, og øðrum við, fingið nógv annað gott í beinið, sum eg eri vís í, verður ein góð barlast á víðari leiðini. Um tað so er víðari í útbúgving ella í læru.

Tit hava prógvað, at hóast gøtan ikki altíð er sløtt, røkka tit á mál, og tað er sera flott, og tað kunnu tit av røttum vera errin um.

Ein gamalt kinesiskt orðatak sigur, "Lærdómur er ein dýrgripur, sum fylgir sínum eigara allastaðni." Tað, sum vit hava lært, er dýrabart. Tað kann ikki verða tikið frá okkum, og tá vit fyrst hava lært tað, er tað lætt at bera við okkum víðari í lívinum.

Les alla røðuna [her](#)

VIÐ VITAN FYLGIR ÁBYRGD

Hetta var høvuðsboðskapurin í røðuni hjá Rigmor Dam, landsstýriskvinnu við menta-málum, á aðalfundinum fyri feroyskar kirkjuráðslimir í Gøtu kirkju fyrst í mars mánaði. Røðan snúði seg millum annað um børn, illamann og viðbrekna barnasinnið.

Hóast djevulin kanska blívur við at vera aktuellur, so hoyrir tað ikki heima í dagsins samfelag at ræða lívið av børnum í royndini at vinna tey fyri Orðinum. Bæði tí, at so ógvuliga nógvir aðrir boðanarhættir eru betur, og tí,

at slíkt bara ikki eigur at koma fyri, við tí kunnleika, vit hava um barnasinnið. Tí eri eg eisini takksom fyri henda partin av sendirøðini Gud signi Føroyar, tí, so vilt sum eg veit, hava vit ongantíð skift orð um hetta mál alment fyrr her í Føroyum - og tað var eftir øllum at døma tiltrongt.

Harafturat vísti Rigmor Dam á, at tíðin er komin til at heiðra tær mongu kvinnurnar, sum doyðu í barsilssong. Goymdar og gloymdar hava tær uppborið at verða æraðar og mintar.

Les alla røðuna [her](#).

STANDA STINNARI ENN NAKRANTÍÐ

Brot úr 1. maidagsrøðuni hjá Aksel, sum varð hildin á Reyða torginum í Vestmanna.

Góða fundarfólk

1. mai hátíðarhalda vit sigrarnar. Og 1. mai minnst vit stríðið.

Stríðið hjá teimum, sum undan okkum hava tryggjað, at vit í dag liva í einum av heimsins bestu samfeløgum. Teimum, sum skaptu karmarnar fyri smidliga arbeiðsmarknaðinum. Sum skaptu sosiala trygdarnetið, sum loftar okkum, tá vit ikki eru før fyri ella ikki longur orka at arbeiða. Teimum, sum tryggjaðu okkum ókeypis skúlagongd, arbeiðsloysisstuðul, lestrarstuðul, barns-

burðarfarloyvi og fólkapensjón. Takk fyri tað.

Mathias Rust var eingin høgt virdur politikari. Hann var eingin heimskendur vinnulívsmáður. Hann var ein tannáringur við einum dreymi. Við einum dreymi um at skapa samanhald hóast stóra mótstöðu.

Flestu okkara hava hugsanir og dreymar um tað góða samfelagið. Og við at lurta eftir hvørjum øðrum - baklandinum, fakfeløgnum og verkafólkinum - kunnu vit í felag stríðast víðari fyri góða samfelagnum.

Flogfarið setti seg á Reyða Torgið. Men vit, sum eru savnað á hesum reyða torginum í dag, ætla okkum ikki at setast. Vit

ætla okkum at standa stinnari enn nakrantíð og framhaldandi at stríðast fyri tí frælsa, tí javnrætta og tí samhaldsfasta samfelagnum. At stríðast saman. Saman um einar Føroyar fyri øll.

Takk fyri og góðan arbeiðaradag øll somul.

Øll røðan kann hoyrast [her](#).

Ríkisfundur

11. juni hittust stjórnarleiðararnir Aksel V. Johannesen, Lars Løkke Rasmussen og Kim Kielsen á ríkisfundi við Leynavatn.

- Vit høvdu ein góðan og uppbyggjandi fund, har vit millum annað viðgjørdu uttanríkispolitisku lógina og tosaðu um leiklutin hjá Føroyum í Norðurlandaráðnum. Sum lögmaður eri eg errin av at vísa vakra land okkara fram. Eg eri errin av tí blíðskapi, sum okkum er sýndur, og av tí ríka tónleikalívi, vit eiga her á landi. Gestirnir vóru púra bergtiknir

av tónleikinum frá Lív Næs og Tróndi Enni, Lenu Anderssen og Niclasi Johannesen, sigur lögmaður Aksel V. Johannesen.

Vitjað varð í Salt á Drelnesi, í kirkjuni í Fámjin, á Varðanum Pelagic

á Tvøroyri og í gamla kongaliga einahandlinum. Seinnapartin varð flogið við tyrlu til Stóru Dímun. Um kvøldið var lögmaður vertur við døgurða í nýggju matstovuni Skeiva Pakkhúsi í Tórshavn.

Hátíðarhald í Hvalba

Henrik Old, landsstýrismaður við samferðslumálum, setti saman við øðrum fyrsta spakan í arbeiðsvegin til nýggja Hvalbiartunnilin mánadagin 14. mai. Ein stórus dagur fyri bygdina, og nógv fólk komu saman at hátíðarhalda dagin.

Mynd: Rúni Thomsen

Á HUGAFERÐ Í VÆL

KVINNURØDDIN ÚR KVINNU

NR. 1/2014 EFTIR RIGMOR DAM.

(GEVIÐ GÆTUR AT TØLINI, SUM VERÐA NEVND Í GREININI, ERU FRÁ 2014 OG KUNNU VERA NAKAÐ ØÐRVÍSI Í DAG).

Hevur tú nakrantíð hugsað um, hvat vælferðin hevði kostað, um tú skuldi goldið fyri tilboðini sjálv?

15 ára gamli sonurin, hann við húgvuni, segði við meg hendan dagin: “Mamma, hevði tað ikki verið eitt hugskot at gjørt ein mánað um árið skattafrían? So kundu fólk fingið alla sína lön útgoldna, men skuldu so eisini sjálv gjalda fyri alt tað, sum í dag er alment?”

Í fyrsta umfari hugsaði eg bara, at hetta var so órealistiskt, at tað bleiv bara til eitt hálvhjartað “hmm, jú, kanska.. men hevur tú minst til at tøma uppvaskimaskinuna?”

TANKIN FESTI SEG

Tó - tankin festi seg og gjørdist alsamt meira livandi komandi dagarnar. Tí, sum tankaeksperiment var hugskotið áhugavert.

Og eg ímyndaði mær støðuna, at vit fingið alla lönina útgoldna, og afturfyri rindaðu vit fyri alt tað, sum vit í lötuni rinda í felag gjøgnum skattir og onnur gjöld.

Spurningurin hevði við sær eitt satt hugarok, har ein tanki fœddi tann næsta. Mundi ein slíkur veruleiki loysa seg hjá tí einstaka, ella hjá einum vanligum húski sum mítt egna? Hvør hevði fingið ágóðan av tí, og hvør hevði dottið niðurímillum?

Fór tí undir at kann, hvussu nógv

vælferðartilboðini høvdu kostað, um tað almenna var avtikið, og eg skuldi goldið fyri alt sjálv. Spurdi meg fyri hjá embætisfólki í lands- og kommunufyrisitingini og hjá onkrum, sum situr við lands-roknskapinum, og granskaði eisini fíggjarlóg landsins, hvat tilboðini høvdu kostað.

SKATTAFRÍA VERÐIN

Ímyndi mær túrin gjøgnum havnargøtur, har eg komi koyrandi oman eftir Bøkjarabrekku og má steðga bilinum við Steinatún fyri at rinda 5 krónur, um eg vil víðari niðan til ljóskurvarnar við Jóannesar Paturs-

sonargøtu, har eg aftur má steðga og gjalda 5 krónur til eigarann av tí vegnum fyri at sleppa niðan á Frælsið. Og hvørja ferð vit koyra eftir landsvegum og gjøgnum tunlar og brýr, mugu vit steðga á og rinda eigarunum fyri at slappa víðari.

Javnan vitja vit á Tvøroyri. Hetta kostar okkum vanligu einar 4-500 kr. báðar vegir við Smyrli. Skulu vit rinda fullan prís, kemur ferðin upp á áleið 2.000 kr. fyri okkum, tvey vaksin og tvey børn við bili.

Tann fyrsta í mánaðinum gevi eg teimum báðum yngstu ein kekk við í skúla. Hvør næmingur

FERÐARFØROYUM

Í fólkaskúlanum kostar knappar 40.000 kr. árliga, ella áleið 3.300 kr. mánaðarlaga í rakstri. So eg skrivir 6.600 kr. á kekkin hvønn mánað, 12 ferðir árliga. Tá eru íløgurnar í skúlabygningar ikki við. Dýrari var, tá børnini gingu í barnagarði, har hvørt pláss lá um 6.000 kr., meðan vøggustovuplássini lógu um 9.000 kr. um mánaðin.

Fegin varð eg, tá elsti sonurin valdi Føroyar sum lestrarland. Serliga tí hann valdi at lesa til sjúkrarøktarfrøðing á Setrinum; eitt fak, har mannfólk mangla. Hansara kekku til skúlagjald liggur um 8.300 kr. mánaðarlaga, sum vit eisini skriva honum tann fyrsta í mánaðinum. Hetta er munandi meira enn vit rindaðu, tá hann gekk í studentaskúla, tá mánaðarrokningin bert var 4.000 krónur. Lestrarstuðul er sjálvandi ikki til, so vit gomlu mugu bæði rinda skúlagjald og lummapening, tí hóast hann arbeiðir nakað, forvinnur hann ikki nóg mikið til alt sjálvur. Altso, oman fyri 14.000 kr. um mánaðin fyri, at børnini ganga í skúla og taka útbúgving.

FÍNASTA SLAG... EINA LÖTU

Men tá vit ikki rinda mvg og onnur avgjöld, er prísstøðið á vørum og tænaðum eini 20-25 prosent lægri í nýggja samfelagnum. Tað er ikki so galið – serliga um vit eingi børn hava, og vit annars eru frísk og væl fyri fíggjarliga. Her í húsinum kunnu vit til dømis vera nøgd, tí børnini blíva ikki við at vera útreiðslur, og annars eru vit væl fyri, hugsir eg eina løtu.

Men bara til tankarnir leita sær

út á ellisheimið, har 102 ára gamla veromman liggur so væl røkt og gædd og nøgd. Hetta kostar áleið 550.000 kr. árliga, sum vit avvarðandi mugu rinda, tí hvør skuldi annars gjørt tað?

Og kæra vinkonan, sum hevur stríðst við krabbamein í nøkur ár. Rokningin áljóðandi eina komma okkurt millión krónur hongur á kæliskápi hennara.

Ein vanligan týsdag datt skrivstovukonan á arbeiðsplássinum um í kaffisteðginum. Lá bráðliga bara á gólvinum, panikkur í øllum og sjúkrabilurin kom, og so kom hon ikki til arbeiðis aftur. Viðgerðin fyri blóðtøpp, sum er intensiv venjing yvir eitt drúgt tíðarskeið, kostar lættliga 2-3 milliónir krónur.

Undir míni lið situr vakra lítlastystir mín og malar vatnlitsmyndir. Hon, sum syngur og skapar allan sólarringin, vígaði bert 700 g, tá hon varð fødd, næstan trýggjar mánaðir ov tíðliga. Rokningin fyri slík børn liggur gjarna um hálvu milliónina.

Ein fyrrverandi starvsfelagi hevur havt eitt ómenniskjaligt stríð av tannáringadóttirini, sum ikki vildi eta. Endin varð, at gentan mátti av landinum til fremstu psykiatrisku serfrøði í ríkinum. Rokning: 90.000 krónurnar mánaðarlaga.

Og raska vinkonan við fjølbrekaða soninum, sum skjótt er ov stórur at lyfta og tí má hava alla hugsandi útgerð og stuðul. Ongantið í ævini fáa tey goldið útreiðslurnar fyri stuðlar, innleggingar, serviðgerðir, útgerð og serskúla.

Og eg hugsir um tey arbeiðsleysu, tey sjúku og pensjónistarnar, sum als onga inntøku hava, nú vit hava

avskaffað tað almenna og lagt tað yvir til hin einstaka at rinda fyri seg og síni.

FRÁLÍKT HUGSKOT HANNSJÁLVUR!

So eg rópi sonin við húgvuni til mín og svari honum upp á spurningin, hann setti herfyri, at tað hevði verið eitt frálíkt hugskot at gjørt ein mánað um árið skatta- og avgjaldsfrían, har vit rindaðu fyri allar vælferðartænaðarnar sjálv. Tí hvat hevði tað ikki lært okkum nóg um lívið!

Fimleikur og pensjónsprát í Tilhaldinum

Í Javnaðarflokkinum leggja vit stóran dent á, at øll verða hoyrd. Tí koma vit javnan út um Løgtingið at tosa við borgaran, sum er partur av tí lóggávu, sum verður samtykt.

Tá pensjónssemjan var til viðgerðar var landsstýriskvinnan við almannamálum Eyðgunn Samuelson á vitjan í Tilhaldinum í Tórshavn. Hýrurin var góður, og á skránni var fimleikur, súreplatera og áhugavert pensjónsprát. Yvirskipað vóru pensjonistarnir ógvuliga væl nøgdir við broytingarnar, og landsstýriskvinnan fekk íblástur til fleiri batar, sum kunnu gerast á økinum í framtíðini.

SOSIALISTISK UNG

SKRIVAÐ HEVUR:

KARIN REGINSDÓTTIR JOENSEN
FORKVINNA Í SU

Í Sosialistisk Ung eru uppgávarnar nógvar og sera gevandi í lötuni. Festivalarnir nærkast, og summarið er ávegis. Javnaðarflokkurin situr í samgongu, og vit eru so smátt við at gerast valklár.

Í SU geva vit okkum far um, at summarið er hæddarpunktið hjá ungdóminum. Skúlin er liðugur, dagarnir verða longri og heitari, og hýrurin fær eitt nýtt hæddarpunkt fyri hvønn dag, ið gongur. Tiltøkini eru nógva, og tað eru vit sanniliga glað fyri. Tey seinastu árin hava limirnir í SU verið sera aktivir um summarið, har vit hava havt opnar básar á ymskum tiltøkum. Eisini hava vit givið út festival-'merchs' á stóru festivalunum, sum til dømis á G! og Summarfestivalinum. Og tað hava vit ikki ætlanir um at gevast við.

Vit í SU eru klár til at njóta summarið 2018, og samstundis arbeiða vit við nýggjum og avbjóðandi uppgávum. Og meðan vit njóta

hesa árstíðina, fara vit at arbeiða við nýggjum kampanjum, sum skulu markera árið 2019. Hetta gleða vit okkum til!

Starvskunning

SKRIVAÐ HEVUR:

BARTAL SÚSONNUSON HANSEN
Í SU

Í ár fara Sosialistisk Ung fyri fyrstu ferð at hava átakið "Starvskunningin". Starvskunningin er gjørd í samstarvi við S&K felagið, sum er fakfelagið hjá teimum, ið arbeiða í handli.

Fleiri ung hava arbeiði aftaná skúlatíð. Men ein stórir partur av teimum ungu eru ikki upplýst um

hvørji rættindi tey hava á arbeiðsplássinum, og harvið vita tey ikki, hvørji krøv tey kunnu seta. Tá ið tey ungu ikki kenna síni rættindi, kunnu tey lættliga fáa óhepnar upplivingar á arbeiðsplássinum. Starvskunningin er sett í verk fyri at kanna, hvussu væl upplýst tey ungu eru um síni rættindi og fyri at kunna tey um hesi.

Íblástur til átakið hava vit fingið frá DSU, ið er systirfelag okkara úr Danmark. Í fleiri ár hava tey havt tætt samstarv við stór fakfeløg í Danmark, har tey á hvørjum ári hava havt "Jobpatruljen". Í tilgongdini til

átakið Starvskunningin hevur SU havt tætt samstarv við DSU, har tey hava givið okkum góða vegleiðing og í góðum samstarvi við S&K felagið hava vit gjørt eitt spurnarblað.

Limirnir í SU fara í eina viku at ganga hurð til hurð í ymsku handlunum í Tórshavn at hava starvskunning fyri teimum ungu í handlunum.

Árið í ár er eitt royndarár, og næsta ár fara vit vónandi at megna at hava starvskunning í øllum landinum.

Minningarorð um Símun Abrahamsen

Í mai mánaði finga vit boðini um, at ein av okkara trúgvu stuðlum Símun Abrahamsen úr Fuglafirði var farin 78 ára gamal. Nú hansara fjørður var rógvin, drýpa eisini vit í Javnaðarflokkinum høvur, nú hesin trúgvni partamaður okkara hevur lagt árararnar inn.

Símun var føddur í Fuglafirði í 1939 sonur Alexandur og Thurid Abrahamsen. Hann var triðelstur av fimtan systkjum. Pápin Alexandur var ættaður úr Oyndarfirði, men vaks

upp á Trøðni í Fuglafirði, og mamman Thurid var dóttir Óla á Bakkanum úr Fuglafirði. Alexandur var kavari ella dúkkari, sum tað eisini nevndist, og varð ikki vanligi nevndur annað enn Dúkkarin.

Tá Símun var komin til mans, fór hann eisini at arbeiða sum kavari eins og pápin. Hetta starvið hevði hann í mong ár, har hann var við í mongum havnabyggingum kring landið. Seinni var hann sum arbeiðsmaður við í fleiri øðrum byggjarbeiðum og arbeiði eisini innan smiðjufakið.

Símun giftist við Fríðhild Djurhuus sunnan úr Hvalba, og saman finga tey fimm børn.

Í tí heimliga umhvørvinum var Símun ein sera virkin maður. Eldhugaður sum hann altíð var, so var hann við til at seta á stovn Fuglafjarðar Slökkilið og var virkin har í meira enn 40 ár. Men hann var eisini ein eldsál innan Eysturoyar Eystara Bjargingarfelag og innan Landsfelagið fyri Bjargingarfeløg. Alt hetta arbeiði vísir ein mann við stórum vilja til at koma fólki til hjálpar, tá okkurt var áfatt, og samsvarar hetta eisini sera væl við grundleggjandi hugburðin hjá Símuni.

Uppvaksin í stórum barnaflokki og við áhuga fyri sínum medmenniskjum, so var Símun skjótt eisini eldhugaður í, hvussu samfelagið annars mentist. Tí var tað eisini skjótt, at hann gjørdist sera virkin bæði innan fakfelagsrørsluna og politiskt. Símun var, eins og pápin hevði verið, formaður í Fuglafjarðar Arbeiðsmannafelag.

Ikki óvæntað lá javnaðarhugsjónin ikki Símuni fjart. Hann gjørdist ein av floksins sera trúgvu stuðlum øll ári. Hann sat sum formaður og nevndarlimur í Eysturoyar Javnaðarfelag, og varð hann valdur inn í býráðið í Fuglafirði og var eisini vavlevni til okkurt lógtingsval fyri flokkin.

Flokkurin minnst Símun sum ein sera positivan og vælviljaðan mann. Hann og konan Fríðhild møttu trúgv upp til fundir í flokkinum, og altíð hevði Símun ein framburðsrættaðan og konstruktivan boðskap. Nú hann er farin, so senda vit konuni og børnum og familjuni okkara djúpastu samkenslukvøðu.

Við takksemi lýsa vit frið yvir minnið um trúgvna javnaðarmannin Símun Abrahamsen.

Javnaðarflokkurin

Jónleif Johannesen 40 ár

Tingmaður okkara Jónleif Johannesen verður 40 ár í dag 28. juli.

Flokkurin ynskir Jónleif hjartaliga til lukku við føðingardegnum.

Politikkur í eygnahædd

Fólkaræðið hefur stóran týdning í Javnaðarflokknum. Vit virka fyrri einum sterkum fólkaræði í samfelagnum - eisini tá vit arbeiða innanhýsis í flokkinum.

Stóra baklandið kring landið er

hjartaslátturinn í flokkinum, og tá politikkurin skal orðast, síggja vit stórt virði í, at tað verður gjørt í felag. Mikukvøldið 9. mai skipaðu vit fyrri tiltakinum "Politikkur í eygnahædd" í Javnaðarhúsinum.

Í felag orðaðu limir og politikarar mál og visjónir fyrri tí góða og javna samfelagnum, og nógv spennandi hugskot komu burtur úr samstarvinum.

TILTØK

29. juli - Signar í Homrum spælir í Javnaðarhúsinum

Stað: Javnaðarhúsinu á Niels Finsensgøtu 14, loftið.

Javnaðarflokkurin hevur opið hús Ólavsøkkudag 29. juli frá kl. 16 til 21. Kaffi, køka og annað drekkandi er at fáa, og klokkan 19 kemur Signar í Homrum at spæla nøkur løg. Vit vóna, at nógv leggja leiðina framvið Niels Finsensgøtu 14 á loftinum.

8. august - Politisk plogging

Stað: Tórshavn, Tvøroyri, Eysturoy og Norðoyggjar

Hevur tú hoyrt um plogging? Plogging er ein samanseting av at jogga og at taka burturkast upp úr náttúruni samstundis (úr svenskum: at plocka upp). Hevur tú hoyrt um politiska plogging? Tað er tá vit plogga og tosa um umhvørvispolitikk samstundis.

Í Javnaðarflokkinum síggja vit tað sum okkara skyldu at verja umhvørvið og at ganga á odda fyri burðardyggja samhaldsfasta samfelagnum. Hetta eru týðningarmiklir tættir í sosialdemokratisku hugsjónini, sum ikki bara ganga aftur í politisku avgerðum floksins, men eisini vísast í verki.

Tí skipa vit mikukvældið 8. august fyri politiskari plogging um alt landið. Limirnir hittast á einum staði og plogga síðani allan vegin til eitt høli, har ein drekkamuður bíðar okkum. Á heimasíðuni j.fo ber til at síggja nærri, nær og hvar einstøku feløgini hittast. Øll eru hjartaliga vælkomin - bæði tey, sum jogga, og tey, sum heldur vilja ganga.

18. august - Vinstravongurin og arbeiðararørslan

Stað: Javnaðarhúsinu á Niels Finsensgøtu 14, loftið.

18. august kl. 19 hittast vit í Javnaðarflokkinum at minna okkum á upprunan og orsøkirnar til at arbeiða fyri javnaðarhugsjónini. Helgi Eidesgaard, søgufrøðingur, fer at hava ein spennandi fyrilestur, ein verkstova verður eisini á skránni og annars hugni fyri rest.

Skráin er hendan:

Kl. 19.00 Framløga v. Helga Eidesgaard:

Til arbeiðis lív ella deyð!

Kl. 19.45 Kaffisteðgur

Kl. 20.00 Verkstova

Kl. 21.00 Pubquiz